

Po angleško-burski vojni.

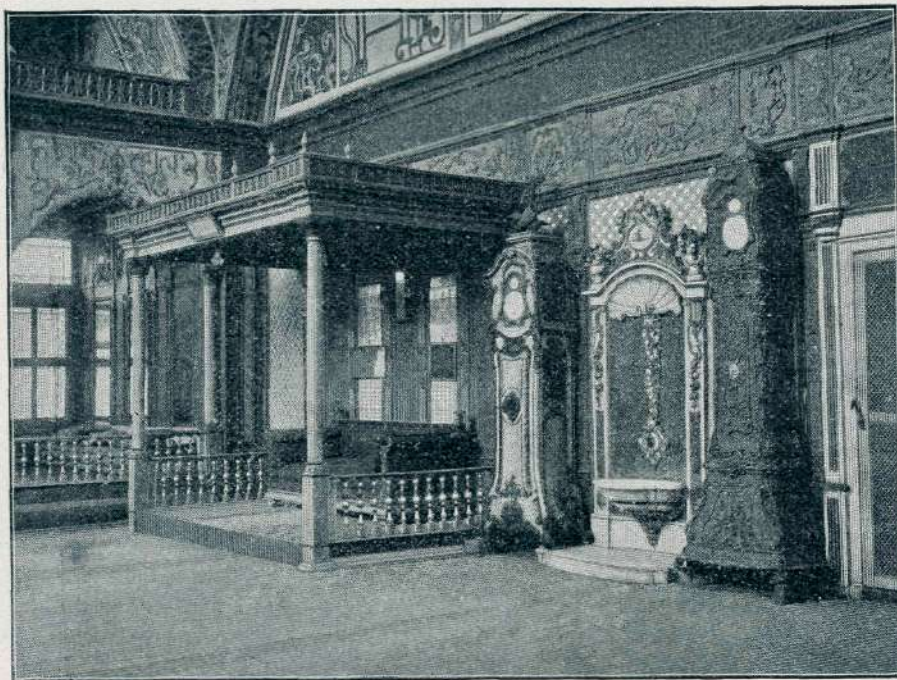
Napisal Ivan Barbič.

I.

Burska vojna je končana — žalostno. Poštenost in junaštvo sta se uklonila krivici in sirovi sili. Angleži in Buri so obračunali. Ker so imeli stoletja stare dolgove med seboj, je bil obračun težak in je trajal tri leta. Morda bo umestno, če sestavimo o

brez boja obogatela za lepo, obširno, z zlatom in z diamanti posejano deželo.

V prestolnem govoru dne 14. avgusta 1877 je predrzno rekla kraljica Viktorija: „Oklic moje nadvlade je bil v celi transvaalski deželi z navdušenjem sprejet!“ Toda Buri so bili kaj malo navdušeni za novo vlado. Tri leta so neprestano ugovarjali in

Carigrad: Prestolna dvorana v starem Seraju.

njem kratko bilanco in če poizkusimo presoditi, je-li bil to res zadnji račun. Ne bomo pa segali v davne čase, ker se nam položaj zadosti pojasni, če si predočimo samo dogodke zadnjih desetletij.

Bilo je l. 1877. Angleška vlada je nepričakovano izdala oklic, da so burske dežele angleška posest. Opravičevala se je, da v burskih državah ni reda in da je Transvaal nevaren celi južni Afriki. Buri so ugovarjali, a uradniki so ostali v svojih službah in so na ta način posredno priznali angleško nadoblast. Anglija je poslala v Transvaal vojake in imenovala burskim deželam upravitelja.

Buri so čez noč postali angleški podaniki. Anglija je po nečuvenci brezstidnosti

odrekli Angležem pokorščino. Bil je zastoj.

V dneh od 8. do 13. oktobra 1880 se je pa v Paardekraalu sešel velikanski burski shod, kjer so oklicali republiko ter izvolili triumvirat: Krüger, Joubert, Praetorius. Vojna se je začela. A kar je bilo Burom v posebno srečo: Angleži se je niso bali. Norčevali so se iz „predrznih“ Burom in so le polagoma zbirali po deželi raztresene čete.

Odločilni vtisk je napravil precej prvi boj. Bil je dne 19. decembra 1880 pri Bronkhorst-Spruitu. Polkovnik Anstruther je peljal oddelek angleških vojakov proti Pretoriji. Buri so jih čakali, skriti v grmovju ob cesti. Ali je Angleže obšla huda slutnja, ali kaj —